

نگرشے برائنسانی کامل از دیدگاہ اسلام،
اکریستنسیالیسم و برخے مکاتب

تألیف: دکتر رویا فرزین راد

عضو هیئت علمی دانشگاہ علوم انتظامی امین

انتشارات دانشگاهی فرهمند

نام کتاب : نگرشی بر انسان کامل از دیدگاه اسلام، اگزیستانسیالیسم و برخی مکاتب
 دکتر رویا فرزین راد
 تاریخ و نوبت چاپ : اول ۱۴۰۱
 شماره گان : ۱۰۰ نسخه
 بها : ۵۰۰۰۰ ریال
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۱۵-۴۴-۸

حق چاپ برای نشر دانشگاهی فرهمند محفوظ می باشد

نشانی : تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، پاساز فروزنده ، طبقه اول ، پلاک ۴۱۹
 تلفن : ۰۶۵۱-۶۶۹۶۸۶۱۴

WWW.FARBOOK.IR
 Farbook.pub@gmail.com

فرزینزاد، رویا، ۱۳۴۲	سرشناسه
نگرشی بر انسان کامل از دیدگاه اسلام، اگزیستانسیالیسم و برخی مکاتب/تألیف رویا فرزینزاد.	عنوان و نام پدیدآور
تهران: نشر دانشگاهی فرهمند، ۱۴۰۱	مشخصات نشر
۱۱۲ ص.	مشخصات ظاهری
: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۱۵-۴۴-۸	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
کتابنامه	باداشت
(انسان (اسلام	موضوع
Theological anthropology -- Islam	
(انسان (فلسفه	
Personalism	
B828/5	رده بندی کنگره
۱۲۸	رده بندی دیوبی
۸۹۲۹۳۷۶	شماره کتابشناسی ملی
فیبا	اطلاعات رکورد
	کتابشناسی

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۹.....	پیشگفتار
۱۱.....	بخش اول
۱۱.....	نظری بر شناخت انسان
۱۲.....	فطرت
۱۵.....	نظری بر منکران فطرت
۱۹.....	ماشینی نبودن انسان
۱۹.....	نوع یکم - مختصات یا ویژگی‌های انسانی از نظر ماهیت
۲۲.....	نوع دوم- مختصات انسانی از نظر رابطه با دیگران
۲۲.....	مفهوم انسان‌شناسی
۲۳.....	ضرورت شناخت انسان
۲۴.....	نظریه علامه طباطبائی در مورد انسان
۲۵.....	تعريف ناپذیری انسان
۲۵.....	نظری بر نفس و قوای نفسانی انسان
۲۶.....	قوای نفس انسانی
۲۸.....	انواع انسان‌شناسی
۲۸.....	۱- انسان‌شناسی تجربی یا علمی
۲۸.....	۲- انسان‌شناسی شهودی یا عرفانی
۲۹.....	الف) عرفان نظری
۲۹.....	ب) عرفان عملی
۲۹.....	۳- انسان‌شناسی فلسفی
۲۹.....	بحranهای انسان‌شناسی
۳۲.....	مبانی انسان‌شناسی از دیدگاه اسلام
۳۴.....	جلوه‌های کرامت انسان
۳۴.....	الف- عقل
۳۴.....	ب- علم به اسماء

۳۵.....	ج- خلافت .....
۳۶.....	د- تسخیر آسمان و زمین .....
۳۶.....	ه- بصیرت بر خویشتن .....
۳۶.....	انسان در اومانیسم .....
۳۷.....	مبانی ارزشی انسان .....
۳۹.....	سیر صعودی یا قوس صعود انسان .....
۴۰.....	فلسفه آفرینش انسان .....
۴۱.....	جایگاه انسان در نظام هستی .....
۴۲.....	انسان، امانت دار خداوند .....
۴۳.....	انسان ظلوم جهول .....
۴۵.....	بخش دوم .....
۴۵.....	انسان کامل از دیدگاه اسلام، اگزیستانسیالیسم و مکاتب مختلف دیگر .....
۴۶.....	انسان منهای انسانیت .....
۴۷.....	نظر فلسفه در مورد انسان کامل .....
۴۷.....	نظریه اول فلسفه .....
۴۷.....	نقد نظریه اول فلسفه .....
۴۷.....	نظریه دوم فلسفه .....
۴۹.....	نظریه سوم فلسفه .....
۴۹.....	نقد نظریه سوم فلسفه .....
۵۰.....	نظریه چهارم فلسفه .....
۵۱.....	انسان کامل در مکتب عشق (عرفان) .....
۵۴.....	نقد مکتب عرفان .....
۵۴.....	۱- تحقیر عقل .....
۵۵.....	۲- درونگرایی مطلق .....
۵۶.....	۳- نفس کشی .....
۵۷.....	انسان کامل از دیدگاه اگزیستانسیالیسم .....
۵۷.....	اصالت وجود در اگزیستانسیالیسم .....

بسمه تعالی

مقدمه

یکی از ناشناخته‌ترین موجودات جهان، انسان است که خود، مجھولات فراوان دارد و زمانی که به دنبال یافتن کمال خود باشد، این شناخت، سخت‌تر و پیچیده‌تر هم خواهد شد. انسان با اینکه خود، عامل شناخت اشیاء دیگر و اشیاء بسیار دور از خود است ولی در رابطه با شناخت وجود خودش، اینکه چه ساحت‌هایی در وجود اوست، چه صفات و انگیزه‌هایی در وجود او نهفته است، کنش‌ها، غراییز و فطریات در او وجود دارند یا نه؟ و نظایر این‌ها پرمرزو از بودن حقیقت انسان را بیشتر مشخص می‌کند. برخی اندیشمندان، معتقدند انسان به‌طور کلی موجودی ناشناخته و معماً گونه است و هر تلاشی در راه شناخت حقیقت انسان عیث و بیهوده است و حداکثر این است که بتواند درباره یک بُعد از ابعاد وجودی او شناخت پیدا کند و از شناخت همه سطوح و ابعاد خود عاجزند و یا آن چنان در آن یک بُعد غوطه‌ور می‌شوند که کل موجودیت انسان را در همان بُعد مورد تخصص خود می‌بینند. این نکته نیز قابل ذکر است که علاوه بر ابعاد استعدادهای فراوان انسان و بسیار پیچیده بودن وجود او، با نظر به اینکه هیچ‌یک از پدیده‌ها و نیروها و فعالیت‌های مغزی و روانی او قابل تجزیه مستقیم و مشاهده نیست، کار شناخت را مشکل نمی‌سازد.

علامه محمدتقی جعفری در این رابطه اشاره می‌کند به این مطلب که: «بانیان ادیان الهی و اخلاقیون و حکما و انسان‌شناسان، استعدادها و عظمت‌هایی فوق العاده عالی و ارزش‌ده در وجود انسان، سراغ می‌دهند که با طرز تفکرات و روش زندگی انسان‌های مذهب و رشد یافته نیز تائید شده و قابل قبول است. از طرف دیگر، اکثریت متن کاروان انسانی از به فعلیت رسیدن آن استعدادها و عظمت‌ها بی‌بهره هستند. این پدیده سبب شده است که برخی از دانشمندان و اهل تحقیق معتقد باشند که انسان، هنوز کاملاً شناخته‌نشده است و به سبب این محرومیت‌ها از شناخت و به فعلیت رسیدن استعدادها، شکست‌هایی را انسان متتحمل شده است. در پاسخ باید گفت: شکی نیست که یگانه علت سرکوب و خنثی‌شدن استعدادها و عظمت‌ها، جهل به ماهیت شئون مادی و روحی انسان نیست، زیرا معلومات بسیار فراوانی درباره آن استعدادها و عظمت‌ها در دسترس انسان‌ها قرار دارد، اما انسان به جهت تمایلات طبیعی حیوانی محض، از عمل به آن معلومات، خود را محروم کرده است.» (جعفری، ۱۴۰۰)